

(§ 4, odst. 1.), možno podati stížnost u tohoto úřadu do 15 dnů k ministerstvu vnitra, které o ní rozhodne v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí. Pro počítání této lhůty platí všeobecná ustanovení o odvolacích lhůtách v řízení správním.

(2) Z odepření visa není odvolání.

§ 14.

V místech, kde jsou zřízeny státní úřady policejní, přísluší jim působnost daná tímto zákonem politickým úřadům I. stolice.

§ 15.

Dokud nenabude účinnosti zákon ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. z. a n., o organizaci politické správy, přísluší působnost svěřená podle §§ 5 a 11, odst. 1., politickým úřadům II. stolice na Slovensku oddělení ministerstva vnitra v Bratislavě, v Podkarpatské Rusi civilní správě.

§ 16.

(1) Zrušují se:

čís. nař. ze dne 9. února 1857, č. 31 ř. z., o zavedení nového pasového systému,

čís. nař. ze dne 6. listopadu 1865, č. 116 ř. z., o zrušení pasových revisí na říšských hranicích,

min. vyhláška ze dne 10. května 1867, č. 80 ř. z., o policejně-pasových předpisech, zák. čl. VI/1903 o pasech,

nařízení ze dne 22. prosince 1918 čís. 87 Sb. z. a n., ze dne 18. ledna 1919, č. 46 Sb. z. a n. o vydávání cestovních pasů.

(2) Nedotčena zůstávají ustanovení zákona ze dne 15. února 1922, č. 71 Sb. z. a n., o vystěhovalectví.

(3) Pro přechodnou dobu zůstává však v platnosti visová povinnost — v rozsahu, v němž platila bezprostředně před tím, než zákon tento nabude účinnosti — až do doby, kdy bude postupně zrušena vyhláškami ministra vnitra v dohodě s ministrem zahraničních věcí a s ostatními podle okolností zúčastněnými ministry. Vyhlášky tyto uveřejňují se ve Sbírce zákonů a nařízení. I pro tuto visovou povinnost platí ustanovení druhé věty §u 10.

(4) Předpisy vydané ku provedení právních norem uvedených v 1. odst. zůstávají v platnosti, pokud neodporují tomuto zákonu a dokud nebudou nahrazeny novými předpisy podle něho vydanými.

§ 17.

Zákon tento nabývá účinnosti 8 dní po vyhlášení a provede jej ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Černý v. r.

56.

Zákon ze dne 28. března 1928 o osvojení.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I. Podmínky osvojení.

§ 1.

(1) Kdo nemá vlastních dětí manželských anebo jim na roveň postavených (legitimovaných, osvojených, jakož i v poměru k matce nemanželských), může jiného smlouvou přijmouti za vlastního (osvojiti).

(2) Osvojitel (osvojitelka) musí býti starší čtyřiceti let, osvojenec alespoň o 18 let mladší než osvojitel.

(3) Chce-li muž osvojiti své nemanželské dítě, není překážkou, že má děti uvedené v odstavci 1., ani že nemá stanoveného věku a že není předepsaného věkového rozdílu mezi osvojitelem a osvojenecem.

(4) Manžel může toliko se svolením druhého manžela někoho osvojiti neb osvojen býti. Byl-li manžel pro choromyslnost anebo slabomyslnost úplně zbaven svéprávnosti (dán pod opatrovnictví) anebo je-li jeho pobyt trvale neznámý, může za něho dáti svolení ustanovený opatrovník se schválením soudu (poručenského úřadu). Bylo-li manželství rozvedeno, není svolení třeba.

(5) Pokud trvá poměr založený osvojením, nemůže býti osvojenec jinou osobou osvojen než osvojitelovým manželem. Jako společné dítě mohou někoho osvojiti jen manželé. Nikdo nemůže osvojiti vlastního manžela, sourozence a příbuzné v přímém pokolení. Několik osob může býti současně osvojeno, ale jen tehdy, není-li mezi nimi poměru, který se nesrovnává s přirozeným poměrem sourozenců.

§ 2.

(1) K osvojení svéprávných osob jest třeba svolení osvojencových rodičů a soudu (§ 9). Jsou-li rodiče různého mínění, rozhoduje mínění otcovo. Není-li osvojenec svéprávným, jest třeba svolení rodičů, po případě zákonného zástupce a soudu (poručenského úřadu) (§ 10).

(2) Svolení nemůže býti dáno plnomocníkem. Je-li ten, jehož svolení se vyžaduje, pro choromyslnost nebo slabomyslnost úplně zbaven svéprávnosti (dán pod opatrovnickví) anebo je-li jeho pobyt trvale neznámý, jest třeba svolení zákonného zástupce a soudu (poručenského úřadu).

(3) Odpírají-li rodiče nebo jeden z nich bez závažného důvodu svolení, může je dáti místo nich příslušný soud anebo poručenský úřad označený v §§ 9 a 10.

II. Právní účinky osvojení.

§ 3.

Osvojenec obdrží jméno osvojitelovo neb rodové (dívčí) jméno osvojitelčino. Je-li osvojitelka provdána, obdrží osvojenec smlouvou jméno manželovo jen za jeho souhlasu. Provdaná osvojenka musí připojiti ke jménu osvojením získanému své dosavadní jméno, jiný osvojenec pak, bylo-li to smlouvou sjednáno.

§ 4.

(1) Mezi osvojitelem a osvojencem a jeho potomky později narozenými nastává po právu týž poměr, jako mezi rodiči a manželskými dětmi, pokud zákon jinak neustanovuje. Osvojenec a tito jeho potomci nabývají naproti osvojiteli všech majetkoprávních nároků jako manželské děti. Na osvojencovy potomky, kteří tu byli při ujednání smlouvy, vztahuje se poměr ten, jestliže dali k tomu souhlas sami, nebo nejsou-li svéprávnými, ustanoveným opatrovníkem se schválením soudu (poručenského úřadu).

(2) Není-li osvojenec zletilým, přijde pod otcovskou moc osvojujícího muže.

(3) Vůči členům osvojitelovy rodiny nevzniká osvojením nijaký poměr rodinný a nenabývají osvojenec a jeho potomci nijakých majetkoprávních nároků.

(4) Ve vlastní rodině nepozbývají osvojenec a jeho potomci práv. Nárok na výživu mají, pokud není osvojitel sám s to, aby jim poskytoval slušnou výživu.

§ 5.

Práva mezi osvojitelem a osvojencem a jeho potomky mohou býti smlouvou i jinak upravena, pokud se tím nemění účinek vytčený v § 3 ani se nezkracují bez jeho souhlasu práva někoho jiného.

§ 6.

Osvojitel nenabývá osvojením nijakých majetkoprávních nároků naproti osvojení a jeho potomkům.

III. Zrušení právního poměru z osvojení.

§ 7.

(1) Dohodou všech účastníků právního poměru založeného osvojením může býti tento poměr opět zrušen. Jsou-li tu nesvéprávní účastníci, jest ke smlouvě o zrušení zapotřebí svolení zákonného zástupce, který se jim ustanoví, a schválení poručenského (opatrovnického) soudu nebo úřadu.

(2) Ze závažných důvodů, zejména z důvodů, pro které někdo se stává nehodným děditi nebo může býti vyděděn, může býti tento poměr zrušen o žalobě proti všem účastníkům anebo všech účastníků.

(3) Zrušením osvojení pomínou do budoucna všechny jeho účinky. Osvojenec obdrží opět své dřívější jméno, a není-li svéprávným, vrátí se pod moc otcovskou nebo poručenskou.

(4) Právní účinky osvojení mohou pro jednotlivé účastníky opět zaniknouti smlouvou mezi nimi a osvojitelem anebo podle rozsudku vydaného o žalobě osvojitelově na jednotlivého účastníka tohoto právního poměru nebo tohoto na osvojitel z důvodů uvedených v odstavci 2. O smlouvě platí ustanovení odstavce 1.

IV. Náležitosti smlouvy.

§ 8.

(1) K účinnosti smlouvy (§§ 1 a 7) vyžaduje se veřejné listiny nebo takové soukromé listiny, na níž jsou podpisy stran soudné nebo notářem (veřejným notářem) ověřeny. Je-li třeba schválení poručenským (opatrovnickým) soudem neb úřadem, může býti sepsána osvojovací smlouva také zápisem u tohoto soudu (úřadu). Totéž platí o svolení účastníků, jehož jest třeba podle § 1 odst. 4., § 2 odst. 1., § 4 odst. 1. a § 7 odst. 1. a 4.

(2) Smlouva osvojovací musí míti ustanovení o podstatném účinku osvojení vytčeném v § 3, může míti dále ustanovení odchylná od

zákona, pokud jsou přípustna, ale nesmí býti podmíněna ani časem omezena.

(3) Osvojovací smlouva stává se právně účinnou teprve, byla-li schválena poručenským (opatrovnickým) úřadem anebo soudem (§§ 9 a 10). Schválení lze odeprítí jen tehdy, není-li tu zákonné náležitosti osvojení, anebo, není-li smlouva k prospěchu nespěprávného osvojence anebo může-li osvojení nemanželského dítěte vésti k rozvratu manželství osvojitelova. Schválení nemá účinku, jestli před schválením smlouvy obě strany od ní odstoupí, jedna z nich zemře neb osvojitel pozbude zcela neb částečně svéprávnosti.

V. Který soud (úřad) jest příslušný smlouvu schváliti a podle kterého právního řádu se posuzuje osvojení.

§ 9.

Je-li osvojenc svépárným, jest příslušným osvojovací smlouvu schváliti okresní soud, u něhož má osvojitel své obecné sudiště ve sporných věcech.

§ 10.

(1) Není-li osvojenc svépárným, přísluší schváliti smlouvu poručenskému (opatrovnickému) soudu (úřadu) první stolice, u něhož jest poručenstvo (opatrovnictví) zahájeno nebo který jest jinak podle zákona pro nespěprávného příslušný. Tento soud (úřad) vyšetří poměry pro schválení rozhodné z úřední povinnosti a rozhodne o žádosti. Usnesení, kterým o žádosti za osvojení konečně rozhodne, předloží dříve, než je vydá, i se spisy v obvodu, pro nějž platí jurisdikční norma z 1. srpna 1895, č. 111 ř. z. svému nadřízenému sborovému soudu, na Slovensku a Podkarpatské Rusi poručenskému úřadu druhé stolice ke konečnému potvrzení.

(2) Rozklad nebo stížnost (odvolání) proti tomuto vyřízení podati jest do čtrnácti dnů u první stolice. Rozklad jest pak předložiti sborovému soudu první stolice, pokud se týče poručenskému úřadu druhé stolice. Stížnost (odvolání) jde pak ke sborovému soudu druhé stolice případně k poručenskému úřadu třetí stolice, nevyhoví-li jí již jako rozkladu sborový soud první stolice nebo poručenský úřad druhé stolice.

§ 11.

Smlouvu jest podati trojmo s doklady (křestními nebo rodnými listy, domovskými listy a pod.). Byla-li smlouva schválena, založí

soud anebo poručenský úřad první stolice jedno vyhotovení do sbírky listin, zapsav ji do příslušných seznamů, dodá po jednom vyhotovení se schvalovací doložkou stranám, opatří, aby osvojení bylo poznamenáno v matrice o narození osvojencově, a je-li důsledkem toho změna jména i jiných osob (manžela, dětí), i v rodné neb oddací matrice a vyrozumí domovskou obec osvojencovu. Totéž platí o zrušení poměru osvojenického (§ 7).

§ 12.

Je-li při osvojení účasten cizinec, řídí se osvojení právním řádem státu, jehož příslušníkem jest osvojitel. Otázku, je-li nutno přivolení dítěte, jeho příbuzných a zástupců nebo jiného úřadu, jest rozhodnouti podle právního řádu státu, jehož příslušníkem jest osvojenc.

VI. Závěrečná ustanovení.

§ 13.

(1) Dnem účinnosti tohoto zákona pozbývají platnosti ustanovení §§ 179 až 185, § 755 a poslední věty § 756 ob. zák. obč., §§ 257 až 262 pat. ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z., pak ustanovení dosavadního zvykového práva, zák. čl. XX. z r. 1877 a nařízení na osvojení se vztahující, na Slovensku a Podkarpatské Rusi platná.

(2) Zákon nedotýká se právních poměrů založených osvojovacími smlouvami, které byly do dne jeho účinnosti schváleny již soudem aneb úřadem první stolice podle §§ 9 a 10. Ustanovení § 7 platí i při zrušení osvojovacích smluv schválených před účinností tohoto zákona.

(3) Smlouvy ujednané na Slovensku a Podkarpatské Rusi, a pokud jest třeba, schválené sirotčí vrchností neb poručenským úřadem první stolice do dne účinnosti zákona, a pokud není třeba tohoto schválení, do toho dne došlé ministerstva spravedlnosti, přísluší potvrditi tomuto ministerstvu.

§ 14.

Zákon provésti náleží ministrům spravedlnosti a vnitra.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Černý v. r.

Dr. Spina v. r.

za ministra Dra Mayr-Hartinga.